

 REPUBLIKA SLOVENIJA
 MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
 ZNANOST IN ŠPORT

 PEDAGOŠKI INŠTITUT

 EVROPSKA UNIJA
 EVROPSKI
 SOCIALNI SKLAD
 NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

**»Krepitev socialnih in državljskih kompetenc
 strokovnih delavcev«**

Le z drugimi smo

dr. Tamara Velikonja, univ.dipl.prof.rp.
 Pedagoški inštitut

OBVLADOVANJE KONFLIKTOV V ŠOLI
 Medosebni konflikti - izvori in vloga v psihosocialnem razvoju otrok in mladostnikov
 Strategije reševanja konfliktnih situacij v šoli

Naložbo sofinancirata Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije in
 Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

KAJ JE KONFLIKT ?

SOOČANJE DVEH ALI VEČ ŽELJA, IDEJ, POTREB,
INTERESOV, DEJANJ.

- **INTERPERSONALNI:** konflikt med različnimi ljudmi
Individualne razlike med posamezniki (osebnost, želje, interesi, mnenja, predstave).
- **INTRAPERSONALNI:** konflikt znotraj človeka
Nasprotujoče si misli, razumevanje, vrednote, načela, čustva.
- **INTRAGRUPNI KONFLIKT:** konflikt znotraj skupine oseb
- **INTERGRUPNI KONFLIKT:** konflikt med različnimi skupinami

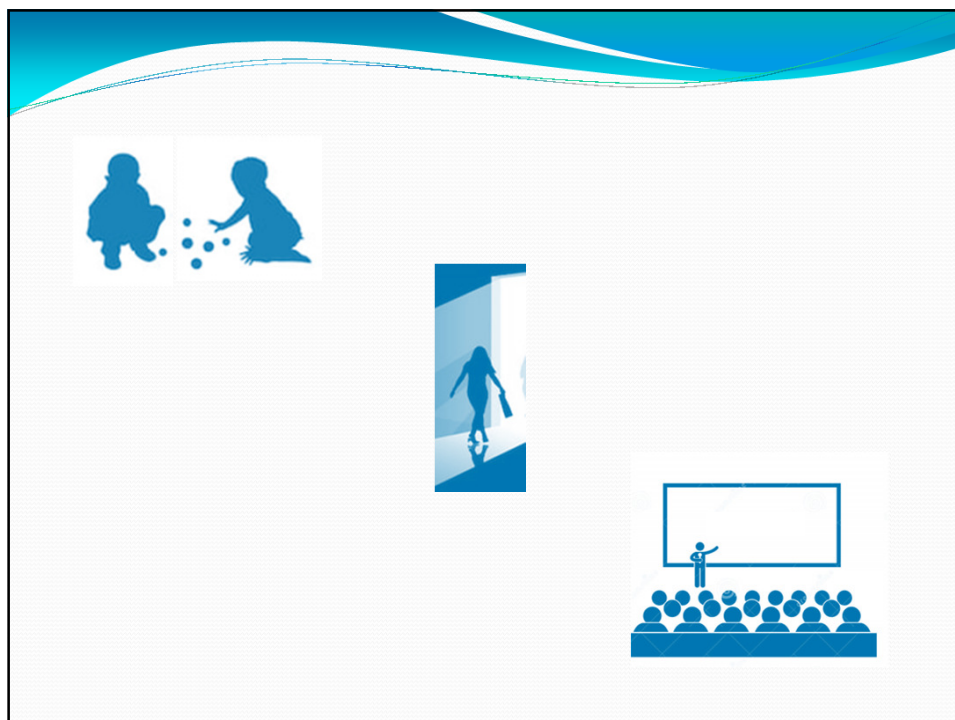
ZAZNAVNO KONTROLNA TEORIJA

William T. Powers

Človek je samostojni kontrolni sistem, ki izvaja kontrolne procese.

Powers, 2016

Ko želimo uresničiti cilje, ki smo si jih zadali, pogosto motimo kontrolni proces drugih ljudi, ki ravno tako nekaj kontrolirajo, da bi uresničili svoj cilj.

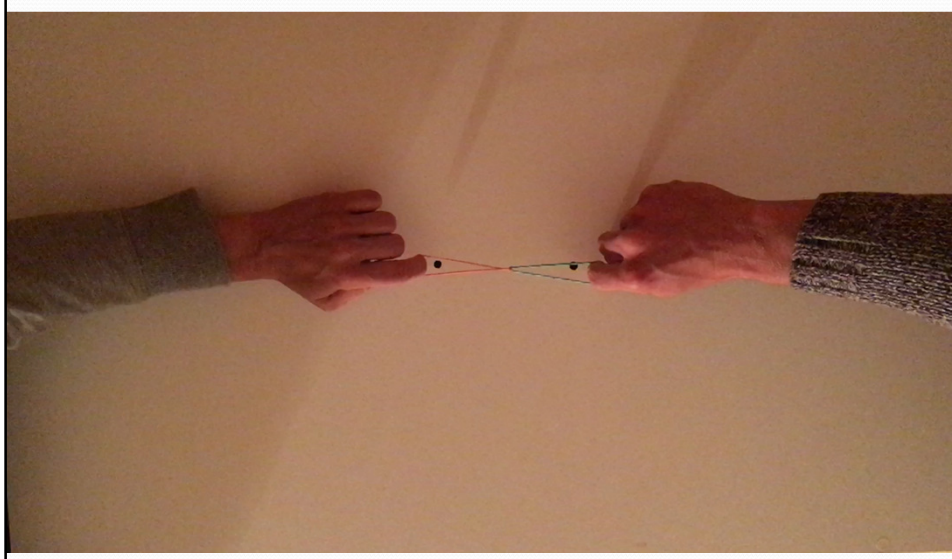
KONFLIKT

Powers, 2016

NAČINI OBVLADOVANJA KONFLIKTOV

- **Tekmovanje:** uporabimo kakršnakoli sredstva, za dosego lastnega cilja.
- **Prilagoditev:** naredimo, kar drugi želi.
- **Izogibanje:** umaknemo se iz konflikta.
- **Kompromis:** najdemo rešitev, ki bo sprejemljiva za vse vpletene strani. Nihče ni poražen.

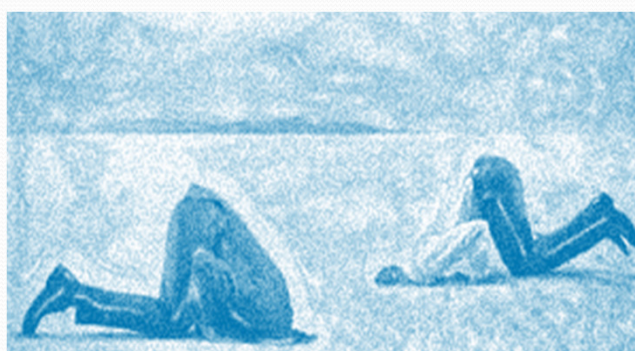
TEKMOVANJE

PRILAGODITEV

IZOGIBANJE

KOMPROMIS

V kolikor ima otrok razvojno motnjo in tega ne upoštevamo, so naše zahteve za njega lahko previsoke.

Posledično je preobremenjen in to kaže z vedenji, ki jih ocenjujemo kot neprimerna.

Konfliktov je veliko.

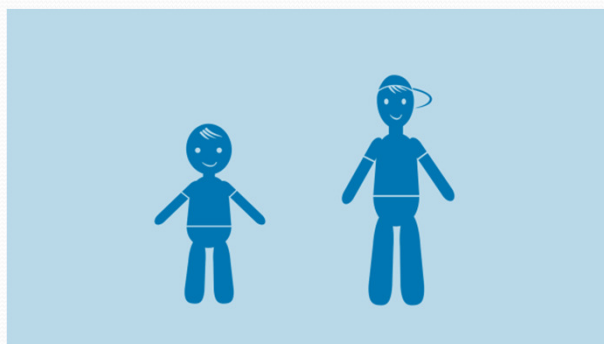

KONFLIKTNE SITUACIJE

GROŽNJA ZA UČENJE, ODNOS

PRILOŽNOST ZA UČENJE, ZA RAZVOJ ODNOSA

Če si z otrokom ali mladostnikom niste blizu, izberite vedenje s katerim se mu boste približali, ne oddaljili.

Preprečevati neustrezno vedenje ali omogočiti sodelovanje in pomagati otroku, da se bo vedel sprejemljivo?

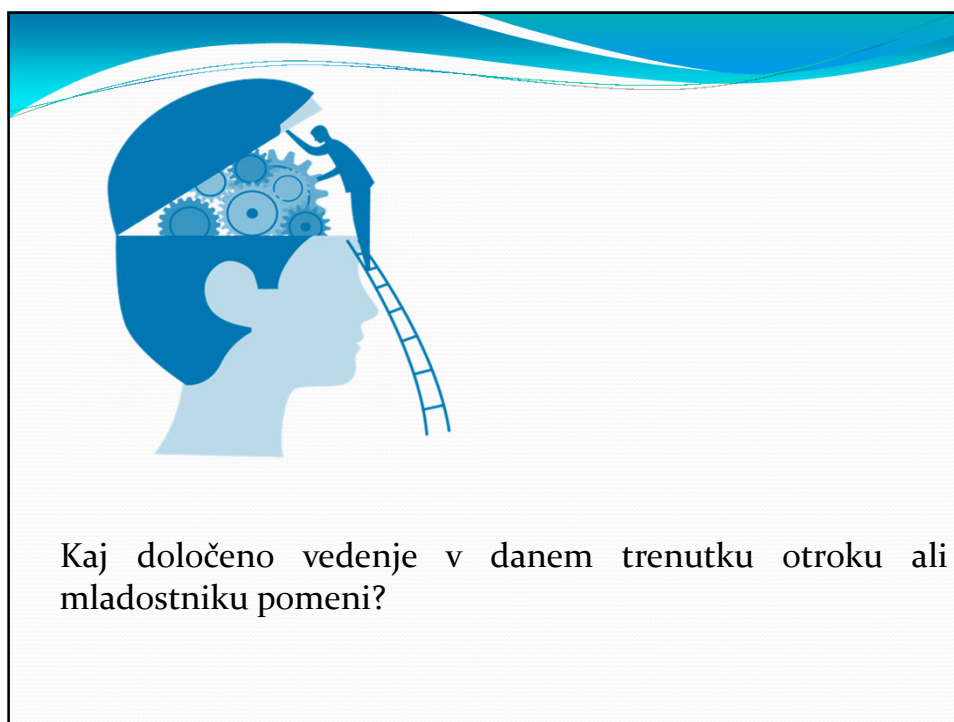

SAMOURAVNAVANJE VEDENJA

Pri procesu samouravnavanja vedenja gre za prenos zunanje regulacije k notranji regulaciji.

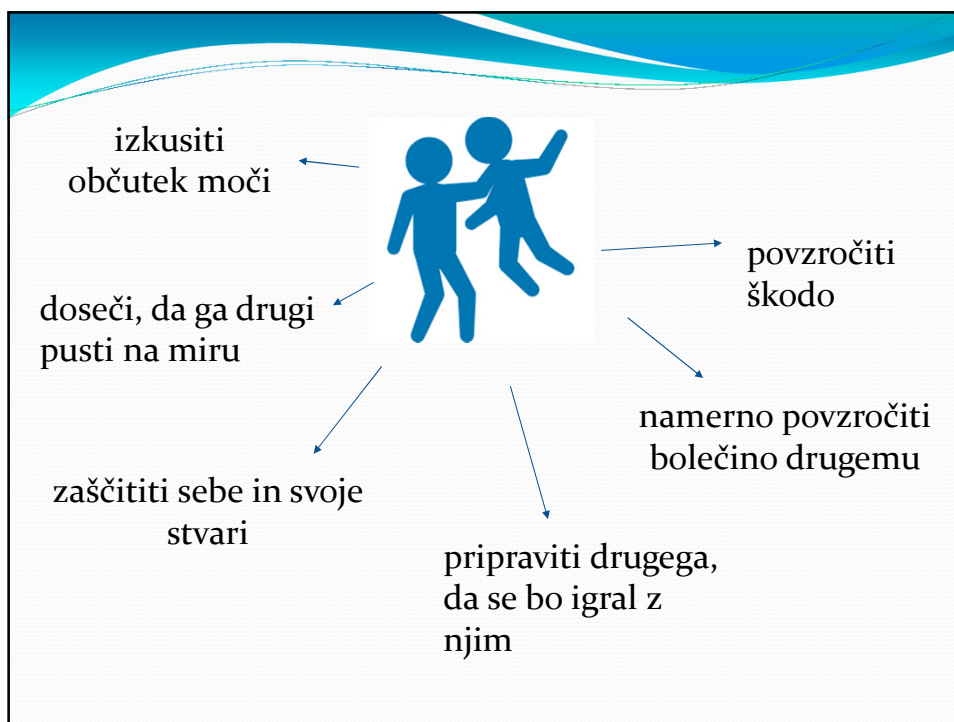

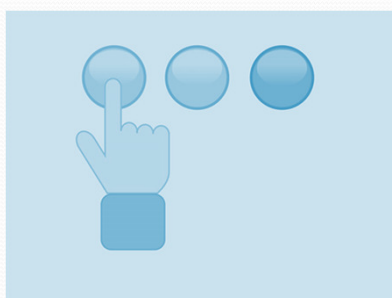
Konflikte rešujmo z zanimanjem za druge, ne samo s prepovedovanjem in zapovedovanjem.

Vsako vedenje skriva osebno sporočilo, prepričanje v ozadju.

Odrasli ne moremo biti otroku vsak trenutek za petami in se skupaj z njim odločati kako se bo vedel. Otrok je tisti, ki izbira, kako se bo na nekaj odzval.

ŠOLA - IDEALNO GOJIŠČE ZA RAZVOJ KONFLIKTOV

- NEKATERI VODIJO IN NADZIRAJO
- DRUGI SO VODENI IN NADZIRANI

Nameni učencev in razumevanje zahtev so drugačni od vaših namenov in vašega razumevanja zahtev, zato ni nič čudnega, da prihaja do sporov in pogajanj med vami in učenci.

PRISLUHNITE SPOROČILOM UČENCEV
IN POSKUŠAJTE RAZUMETI TUDI NJIHOV
PRAV.

Odrasli mladim dosledno nakazujemo, kakšno je ustrezno vedenje...

MORALNO PODROČJE

TEORIJA SOCIALNO
KOGNITIVNE DOMENE
Turiel, Nucci, Smetana

PODROČJE OSEBNE
IZBIRE

PODROČJE SOCIALNE
KONVENCIJE

1. Odprite internetno stran kahoot.it
2. Prijavite se v kahoot.it igro tako, da vnesete PIN
3. Vpišite vzdevek
4. Pritisnite ok, go.

PODROČJE SOCIALNE KONVENCije

- Dogovorjena pravila in norme, ki so potrebna za nemoteno, učinkovito delovanje različnih družbenih področij.
- Pravila so pomembna znotraj družbenega sistema v katerem so nastala.
- Ustrezna so vedenja, ki so prilagojena institucionalnemu okolju in njegovim pravilom.

MORALNO PODROČJE

- Vedenja, ki ponazarjajo kršitve znotraj moralnega področja, zadevajo predmet pravičnosti in poštenosti, povzročajo fizično škodo in psihično škodo.
- Ob analiziranju in identificiranju moralno vprašljivih ravnanj, se je potrebno osredotočiti na osnovne pravice posameznikov, razmišljati o škodljivih posledicah, ki jih povzroči neustrezno ravnanje drugi osebi, približati kršečemu distress žrtve.
- Moralni prestopki imajo bistvene posledice na pravice drugih in njihovo blaginjo, zato so moralni koncepti obvezni in zavezujoči.

PODROČJE OSEBNE IZBIRE

- Se nanaša na poznavanje lastne osebnosti in identitete.
- Gre za uveljavljanje nadzora nad osebnimi vprašanji in željami v povezavi s svojim lastnim telesom, zasebnimi vidiki življenja in izbiro prijateljev, ki zadevajo vidike zasebnega življenja.
- Gre za osebne odločitve, ki vplivajo le na posameznika in prispevajo k razvoju osebne avtonomije.

KOMUNIKACIJA → KONFLIKTI

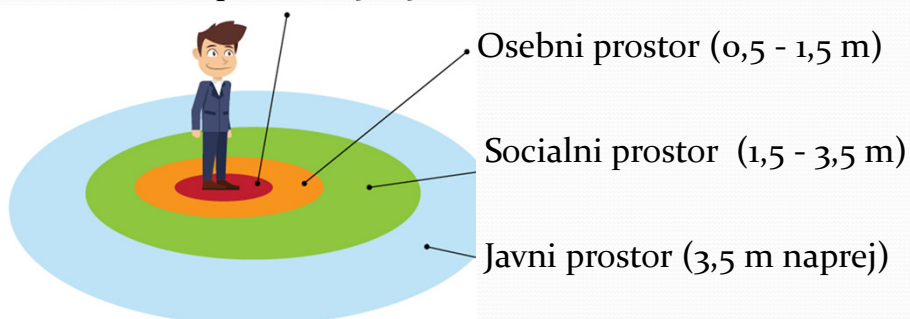
- Bodimo pozorni na to, kako se izražamo.
- Preverjajmo kako je učenec dojel sporočilo.
- Upoštevajmo dostojanstvo učenca.
- Prijazno pospremimo učenca v želeno smer.
- Izbirajmo ustrezno telesno postavitev v komunikaciji.

SONJI JE NEKAJ
PADLO NA
PAMET.

OSEBNI PROSTOR

Intimni prostor (15 – 50 cm)

Osebni prostor (0,5 - 1,5 m)

Socialni prostor (1,5 - 3,5 m)

Javni prostor (3,5 m naprej)

NEPOVEZOVALNE NAVADE

kritiziranje,
obtoževanje,
pritoževanje,
sitnarjenje,
grožnje,
kaznovanje,
podkupovanje.

POVEZOVALNE NAVADE

skrbnost,
zaupanje
poslušanje,
podpiranje,
sprejemanje,
spodbujanje,
spoštovanje,
stalno pogovarjanje o tistem
s čemer se ne strinjamo.

POMOČ DRUGEGA STROKOVNEGA DELAVCA

VZGOJNI PRISTOPI

DIREKTIVNO VODENJE

POPUSTLJIVO VODENJE

DEMOKRATIČNO VODENJE

VODENJE NARAVNANO K RAZVIJANJU
SAMOREGULACIJE

INDUKTIVNI PRISTOP

ZAZNAVE

Tisto kar zaznavamo sami, ni nujno enako kot tisto, kar zaznavajo drugi okrog nas.

Vaja: kako zaznavate otroka

<ul style="list-style-type: none"> ○ zasanjan ○ kar začne vedno tudi konča ○ energičen ○ zmore se sam zabavati ○ nesiguren vase ○ nemiren ○ agresiven ○ spontan ○ vpraša za pomoč, ko jo potrebuje ○ utrujen ○ tih ○ podjeten ○ ko ni uspešen hitro obupa ○ nezainteresiran ○ razburjen ○ sproščen ○ zmore kontrolirati svoja čustva 	<ul style="list-style-type: none"> ○ živahen ○ umirjen ○ radoveden ○ žalosten ○ hitro mu postane dolgčas ○ napet ○ pasiven ○ glasen ○ strpen ○ boječ ○ rad pripoveduje o svojih izkušnjah ○ brezobziren ○ igra se z ostalimi otroci ○ dobrovoljen ○ dvomeč ○ zna se izboriti zase 	<ul style="list-style-type: none"> ○ lenoben ○ navdušen ○ potrpežljiv ○ neučakan ○ občutljiv ○ osamljen ○ prepirljiv ○ siguren vase ○ samostojen ○ ima šibko koncentracijo ○ sramežljiv ○ ima dobro koncentracijo ○ rad pomaga ○ nesamostojen ○ prijazen ○ z zadovoljstvom prihaja v šolo
---	---	---

	DOM	ŠOLA
RAVEN ZAHTEV	Manjša mera prilagajanja, manj zahtev kot v šoli	Veliko prilagajanja, veliko število zahtev
VPLETENI V POGOVORU	Po navadi dve osebi, pogovor poteka tukaj in zdaj	Po navadi je večja skupina, otroci morajo več poslušati
PREDMET ZANIMANJA	Teme so povezane z vsakdanjim življenjem otroka	Iz ure v uro nove teme
RAVEN POGOVORA	Nižje jezikovne zahteve, kakršnakoli komunikacija je v redu	Jezik vezan na temo, višja raven abstraktnega jezika